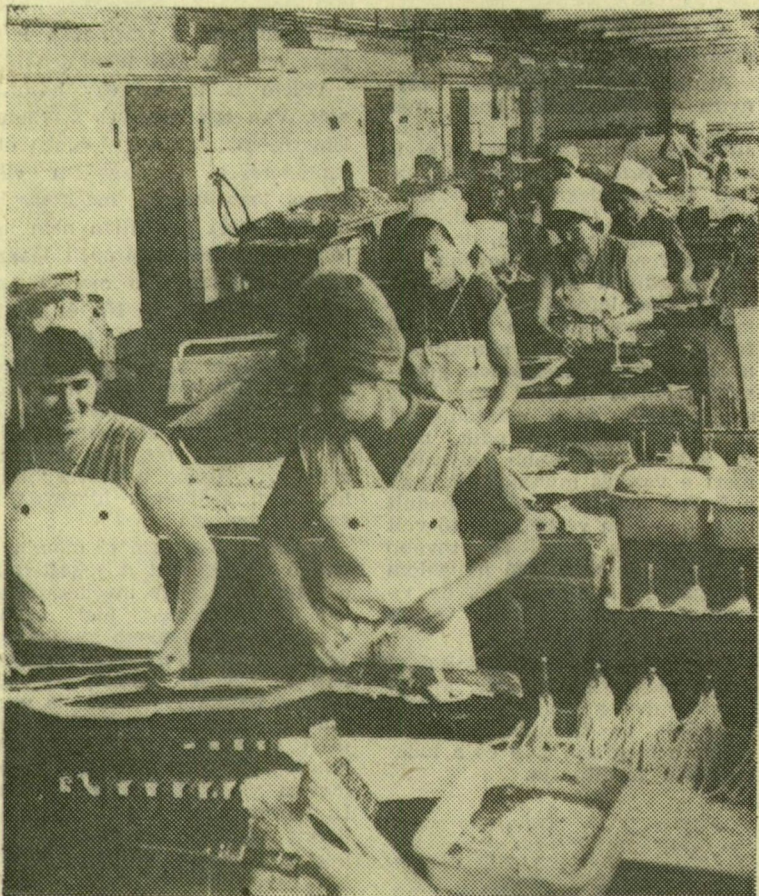

Munkaverseny — mai szemmel

Az ember, amióta él, versenyben állt a természettel, majd társaival. Mert többet akart, jobbat akart, mint amennyije volt, mint ahogyan élt előző napon. De az is igaz, hogy az ember versengő szelleme, akarata elé zátonyokat állított az osztálytársadalom, amely az önzésre, a mások letaposására ösztönözte kisemmizett tagjait. Ami maradt, ami természetesen benne volt az emberben, feltört lényéből virtusként. S mit tudott mást tenni, mint nekifeszült, összeszorította a fogát, s a megmutatom alapon vágta a rendet; „Vagyok olyan legény, mint te...” S tovább folytatva a gondolatmenetet, az emberi életet, a társadalmat is előbbre vitte a többre vágyás, a többet akarás, az egészséges feltörekvés vágya. A szépséget vesztett versenyszellem a szocializmusban teljesedhetett ki igazán, amikor az ember nem farkasa már társának, hanem jó szellemű segítője.

Versenyezni jó, pezsdítő életszélletet ad, munkatempót és munkaszeretetet, miközben a verseny adta gyümölcsből is jut az egyén asztalára, az egész társadalom asztalára, hiszen jól tudjuk, hogy a két asztal egy garnitúra elválaszthatatlan tartozéka. Egyik nincs a másik nélkül. De mielőtt folytatnám, már elnézést is kérek az olvasótól, hogy ennyire visszakanyarodtam, hiszen az írás címe azt jelzi, hogy a munkaversenyről mai szemmel beszéljünk, ítélezzünk. Hangsúlyoznám a „mai szemmel” kifejezést, mert úgy érzem, hogy a munkaversenynek mindig is voltak, vannak és lesznek is időszaki földadatai, nagyon is konkrét céljai. Ez különben tagadhatatlan, hiszen az életünk, tennivalóink is állandóan változó. Ne tagadjuk, valljuk meg nyílt szóval, hogy a kampányok is hozzátartoznak verseny céljainkhoz, cselekvéseinkhez. Sőt, az ösztűz olykor a leghatásosabb, legnagyobb eredményeket hozó cselekvés. A harcban is vannak állandónak számító törvényszerűségek, de vannak ösztűzők is. A kettő együtt vezethet a győzelemre. Csak illik udn, érezni, hogy mikor melyiket helyezzük előtérbe, mikor hasznosítsuk együttesen a kettőt, esetleg más verziókkal ötvözve.

Versenyezzünk önmagunkkal, versenyzünk másokkal, versenyben állunk az egész világgal. S fordítsuk más jelző elé a szavakat. Az eredményt elkönnyeljük önmagunk, mások és az egész világ javára. Igen nagy általánosításnak tűnhetnek az előbbi szavak, de ha összeadjuk az apróságokat, higgyék el, nem azok. Egyszer az újszegedi szövetségben a legkiválóbb szocialista brigád vezetője azt mondta: kevesnek tűnik a szocialista munkaversenyben az egyes személy cselekedete. Erdemes szó szerint idézni a szövető szavait: — Gondolja csak meg, mit tudunk mi tenni a munkaverseny sikeréért? A szövőgé mellett olyan parányi pontok vagyunk, hogy el

sem képzeli, lassan a gép is fölbúnik kerekedik. Ha szakad a fonál, összekötjük, és ugrádozunk, futkosunk. Természetesen mi azt szeretnénk, ha jó anyagot adnának, hogy jól menjen a munka, s többet, jobbat adjunk ki a kezünk alól, de rajtunk nem sok múlik... A társadalmi munka az más, abban komolyabban is részt tudunk venni, hiszen tudja mindenki, hogy parkosítottuk az új üzem környékét, fákat ültettünk, kommunista műszakot rendeztünk, és a keresetünket fölajánlottuk gyermekintézmények javára. A mi brigádunk nagyon összetartó, és úgy érezzük, hogy amit teszünk, a munkaverseny keretében is, azt szívesen tesszük, és mindannyiunk előnyére válik.

Nagyon szépen összefoglalta a brigádvezető az egész munkaverseny célját és értelmét is. Többet és jobbat akarnak adni. Ennél aligha vár bárki is mást. Persze a természetben vannak törvényszerűségek: nem valószínű, hogy a több mindig szükséges. Tudom, hogy a korábbi időkben nagyon bennünk maradt a több, hiszen tényleg több kellett még akkor is, ha az a több nem volt a legjobb minőségű. Több kellett, mert alig volt valamink. De szerencsére túl jutottunk már a hajdani szegénységen, a kopottságon, a nincstelenségen. A legelső szükségletek kielégítése ma már nem prímkérdés. Bár az elemi szükségletek fogalmaként is megváltozott. Ma annak számít az összkomfortos lakás, a korszerű gyermekintézmény, a gyárak kifogástalan szociális létesítménye, a zavartalan közlekedés, a gépkocsi, a nyaralási lehetőség, és kinek-kinek anyagi lehetőségéhez mérten még sok egyéb, hajdani luxusnak számító dolog.

Kanyarodjunk vissza az eredeti mondandóhoz: mit is képzünk el a munkaverseny leglényegesebb céljainak, tennivalóinak manapság? Ritkábban szoktunk ilyen közvetetten foglalkozni a szocialista munkaversennyel, de úgy érzem érdemes erre néhány gondolatot közreadni. Már csak azért is, mivel a gazdasági helyzet most speciálisabb földadatokat kíván tőlünk. A Központi Bizottság 1975. július 2-i ülésén megfogalmazott határozatban olvashatjuk: „Olyan termelésfejlesztést támogassanak, amely összhangban áll népgazdasági érdekeinkkel.” E mondatot a Központi Bizottság a pártszervezetek földadatai között említi, s tovább így fogalmaznak: „A közvélemény előtt világítsák meg, hogy a gazdasági munka jelenlegi fel-

tételei között csak olyan termelési és fogyasztási célokat tűzhünk magunk elé, amelyek minden oldalról megalapozottak, szerények, de biztonságosan szolgálják népünk életszínvonalának emelését.”

A legutóbbi párthatározat arra is fölhívja a figyelmet, hogy e nehéznek tűnő, de eredményesen megoldható munkában támaszkodjanak a dolgozók kezdeményezőkészségére, a szocialista munkaversenyben rejlő nagy erőre. Elkerülhetetlen a pontosság, ezért idézzük a Központi Bizottság határozatából: „...az 1975. évi népgazdasági terv előirányzatait megalapozottan, reálisnak tartjuk. Meggyőződésünk, hogy egész dolgozó népünk cselekvő támogatásával, jó és felelősségteljes munkájával a terv céljai elérhetők. Anyagi és szellemi erőforrásaink ésszerűbb, céltudatosabb felhasználásával, tartalékaink mozgósításával, szoros együttműködésben a Szovjetunióval és a többi testvéri szocialista országgal, biztosítani tudjuk népgazdaságunk további tervszerű fejlődését.” Biztatóak és megnyugtatóak e szavak. Biztosságot, lelkesedést is adnak ebben a különben nem is oly könnyű világgazdasági helyzetben. Érezhetjük szocialista társadalmunk biztonságos erejét is, a kölcsönös együttműködés javát.

A versenyt ezért kell mindig „mai szemmel” figyelni, s olyan célokat kitűzni, melyek a legidősebbek, s melyek legjobban elősegítik érdekeinket. A többet és a jobbat földadat nagyon időszaki, mert szükséges a természetben többet teljesíteni és lehetőleg jobban, minőségileg kifogástalanabban. A többnél azonban egy pillanatra álljunk meg. Nem minden áron és nem mindenből kell több. Előfordulhat, hogy a kevesebb ér többet, az az értékesebb. Ha mennyiséget számolunk, elsőrendű kötelességünk annak szükségességéről meggyőződni. Ha nem kell senkinek az áru, miért termelnénk meg, az inkább pazarlás, vétek, mint erény. Ha mai szemmel vizsgáljuk a munkaverseny leglényegesebb tennivalóit, akkor a gazdaságos termelés, a takarékos gazdálkodás kerül az első helyre.

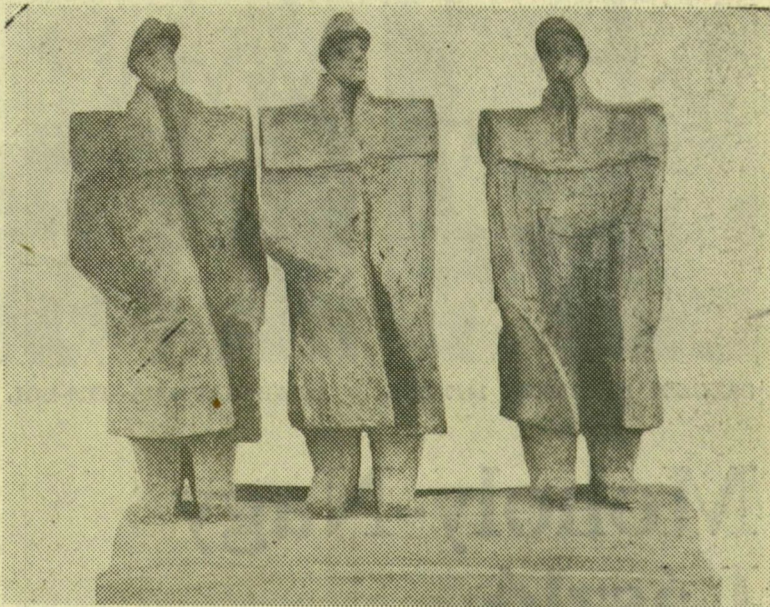
Hogyan, miként? Többet termeljünk ahol az szükséges, ott, mely terméket úgy várják az érdekeltek, mint a falat kenyert. Szabad több gyermekintézményt, lakást, utat, boltot, postát, iskolát, kórházat, építeni, de nem feltétlenül szükséges irodaházakat, „fellegvárakat” építenünk. Méréskelhetjük a gazdaságtalan termékek gyártását, s növelhetjük a piacokon keresett, jó áron eladható termékeket. Közismert mindenki előtt, hogy az elmúlt években jelentősen emelkedett az energia- és az alapanyagok ára a világpiacra. Akár szomorkodhatnánk is, hiszen ha valamely országot hátrányosan érinti e két nélkülözhetetlen cikk ára, akkor azok éppen mi vagyunk, hiszen sem energiánk, sem nyersanyagunk nincsen elegendő. A munkaverseny szervezői részén, földadata lehet e két megdrágult anyaggal és energiával való hathatós takarékoskodás. A szegedi üzemekben például módon kidolgozták a takarékoskossági terveket, s ha azok maradéktalanul valóra is válnak, jelentős összeget tudunk más célokra fordítani.

Receptet aligha adhatunk, hogy mely üzemben mivel tudnának legtöbbet megtakarítani. Ezt jobban eldönthetik az ott dolgozó vezetők és munkások. Példákat viszont közreadhatunk. Az olajmezőn dolgozó műszerészek Pus-kás Tivadar nevét viselő brigádjára a kongresszusi munkaversenyben elért szép eredményeire nyerte a Központi Bizottság zászlaját. Sokrétű munkájukból is említésre méltó, hogy egy év leforgása alatt olyan ésszerűsítéseket dolgoztak ki, hogy a népgazdaságnak 2,5 millió forintot spóroltak meg. Hazai anyagokból készítenek ellenőrző műszereket, melyeket korábban csak tőkés piacról lehetett megvásárolni.

S gondoljuk csak meg, mily nagy érték takarítható meg, ha jobbá válik az üzem- és munkaszervezés, s mindenki ott gyümölcsözteti erejét, tudását, ahol a legtöbbet képes nyújtani önmaga és a társadalom javára. Befejezésül is idézzük a Központi Bizottság legutóbbi határozatának néhány mondatát, amelyek arra kérik a pártszervezeteket, a társadalmi szervezeteket, hogy „...mozgósítsák tagságukat annak érdekében, hogy pártunk XI. kongresszusának és hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére kibontakozott nagy-szerű munkaverseny lendületesen folytatódjék.” Legyünk rajta mindannyian.

GAZDAGH ISTVÁN

A nyári tárlat műveiből

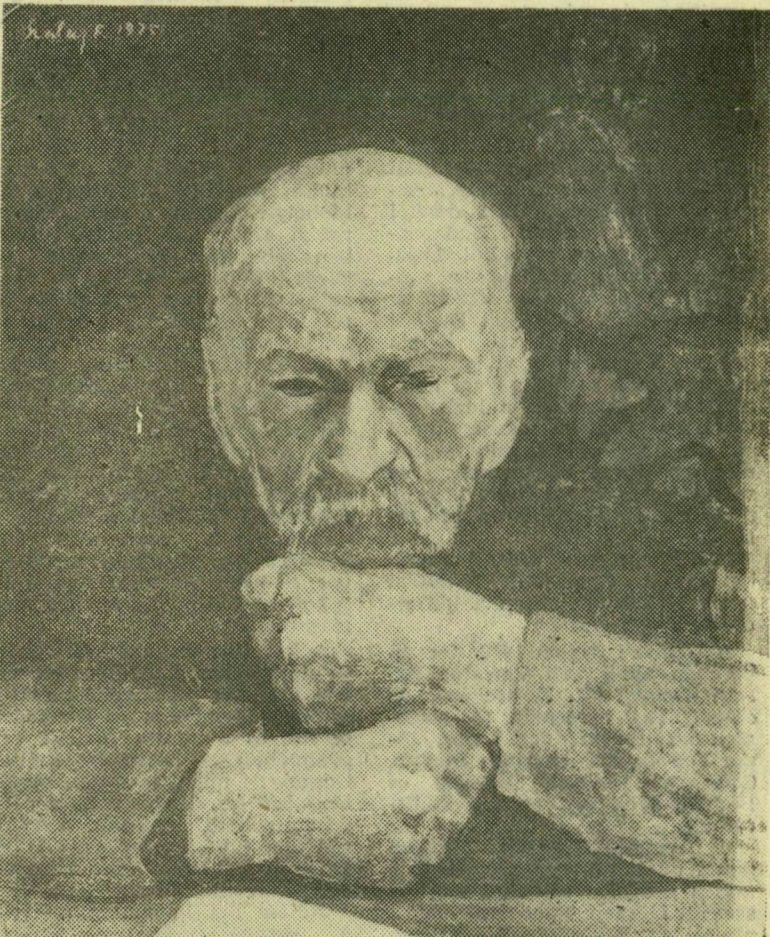
Szatmári Gyöngyi

Brigád

Kiss Nagy András

Megemlékezés

Szalay Ferenc

Tűnődő